

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αγαπητοί αναγνώστες,

Η κλιματική αλλαγή αναγνωρίζεται πλέον ως μέγιστη οικουμενική απειλή για την υγεία, την ευημερία και την επιβίωση του παγκόσμιου πληθυσμού, και ειδικά των ευάλωτων και ασθενέστερων κοινωνικο-οικονομικά πληθυσμών. Για την Κοινωνική Εργασία, η κλιματική αλλαγή αποτελεί ένα νέο, διευρυμένο πεδίο πρόληψης, πολυδιάστατων εφαρμογών αντιμετώπισης και έρευνας.

Το ζήτημα της κλιματικής αλλαγής και της Πράσινης Κοινωνικής Εργασίας αναπτύσσει στο άρθρο της η κοινωνική λειτουργός, κοινωνική επιστήμονας Σταυρούλα Κοφινά, στο παρόν τεύχος της Κοινωνικής Εργασίας (τ. 144/2021). Η συγγραφέας εξετάζει, κατ' αρχήν, τις αιτίες και τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, καθώς και τις συγκρούσεις - ιδεολογικές, οικονομικές, κοινωνικο-οργανωτικές κ.ά. - που δυσχεραίνουν την εφαρμογή πολιτικών ανάσχεσης της συνεχιζόμενης περιβαλλοντικής υποβάθμισης. Παρουσιάζει το θεωρητικό πλαίσιο που συνδέει διαχρονικά την Κοινωνική Εργασία με το περιβάλλον, και αναλύει τα ποικίλα πεδία παρέμβασης, προληπτικά και θεραπευτικά, της Κοινωνικής Εργασίας σε ατομικό, οικογενειακό και συλλογικό επίπεδο, όπως π.χ. η οικολογικά προσανατολισμένη κοινοτική ανάπτυξη. Η συγγραφέας καταλήγει με την ελληνική εμπειρία στο θέμα, προτείνοντας, μεταξύ άλλων, *"και τον περιβαλλοντικό εγγραμματισμό των κοινωνικών λειτουργών σε μοντέλα Πράσινης Κοινωνικής Εργασίας"*.

Ένα άλλο πρόβλημα της εποχής μας, που φαίνεται να παίρνει διαστάσεις λόγω της αύξησης του προσδόκιμου ζωής και του πληθυσμού των ηλικιωμένων, είναι οι νευροεκφυλιστικές νόσοι και ειδικά η άνοια. Οι ανοϊκοί ασθενείς, με την εξέλιξη και την επιδείνωση της νόσου, χρειάζονται συνεχή φροντίδα και παρακολούθηση, καθήκοντα που συνήθως αναλαμβάνουν στενά συγγενικά πρόσωπα.

Την επιβάρυνση - ψυχοσυναισθηματική, κοινωνική, σωματική, οικονομική κ.ά. - που υφίστανται οι οικογενειακοί φροντιστές των ασθενών με άνοια διερευνούν οι δύο μελέτες των επόμενων άρθρων: (1) της κοινωνικής λειτουργού Παρασκευής Ευθυμίου και της επίκουρης καθηγήτριας Κλειώς Κούτρα, και (2) των κοινωνικών λειτουργών Ειρήνης-Μαρίας Γεωργαδάκη

Εισαγωγικό Σημείωμα

και Ασημίνας Ελένη και του επίκουρου καθηγητή Εμμανουήλ Προκοπάκη. Πρόκειται για ποιοτικές μελέτες με μικρό δείγμα φροντιστών (8 και 12 ατόμων αντίστοιχα). Και στις δύο έρευνες επιβεβαιώνεται ότι τη φροντίδα των ηλικιωμένων ασθενών στο σπίτι αναλαμβάνουν σε συντριπτικά υψηλά ποσοστά οι γυναίκες συγγενείς. Οι συγγραφείς εξετάζουν θέματα όπως η πληροφόρηση του φροντιστή για τη νόσο και την εξέλιξή της, η σχέση του φροντιστή με τον ασθενή και τα συναισθήματα που του προκαλεί η κατάσταση του ασθενή, ο ρόλος της οικογένειας, οι δυσκολίες που ο φροντιστής αντιμετωπίζει και πώς αυτές επιβαρύνουν την καθημερινότητά του κ.ά. Οι απόψεις και προτάσεις των φροντιστών για τις παρεχόμενες και τις επιθυμητές/αναγκαίες υπηρεσίες, παροχές και δομές συμβουλευτικής υποστήριξης και φροντίδας των ανοϊκών ασθενών και των φροντιστών τους επιβεβαιώνουν τις ουσιαστικές ελλείψεις της κρατικής μέριμνας. Καταλήγοντας, οι Π. Ευθυμίου και Κ. Κούτρα επισημαίνουν τον σημαντικό ρόλο της τοπικής αυτοδιοίκησης στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής και προτείνουν *"να πραγματοποιείται σε συχνά χρονικά διαστήματα από την επιστημονική κοινότητα Εκτίμηση Αναγκών για τους άτυπους οικογενειακούς φροντιστές ασθενών με άνοια, ώστε οι παρεμβάσεις που θα υλοποιούνται να είναι στοχευμένες"*. Παράλληλα, οι Ε.Μ.Γεωργαδάκη, Α. Ελένη και Ε. Προκοπάκης, επιπλέον της ευθύνης της πολιτείας για δράσεις ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης, απόκτησης δεξιοτήτων, ψυχολογικής υποστήριξης φροντιστών, μας προτρέπουν *"ως κοινωνία να δώσουμε στους φροντιστές την απαιτούμενη σημασία και προσοχή, αναγνωρίζοντας τις ανάγκες τους και μετριάζοντας το αίσθημα της μοναξιάς τους"*.

Η Συντακτική Επιτροπή